

ORDLISTE

for

Dragør By H. Hagelby Sogn
 Loddalund Herred Helsing. Amt

optegnet af Sage Rohnmann

den August 1922

efter Meddelelse af Leisbeth Møller
 kaldet Leise Theis. *

Bestilling:

Fødselsaar: 1851

Fødested:

Dragør

har boet i

Dragør siden altid.

Udskrevet

* for en del af ordlisten
 udkommet i forening
 med den Får yngre søster
 Trine Johansen, kaldet Theis.
 fiskerens, ligeledes hele
 livet bosat i Dragør.

Tilbage

INSTITUT FOR DANSK
 DIALEKTFORSKNING
 St. Kannikestræde 13¹
 1169 København K

Udfyld Forsiden nøjagtigt.

Spørg saa vidt muligt ikke direkte, men faa vedkommende til selv at sige Ordene (helst i Sammenhæng), stol ikke paa den første Opgivelse, prøv at faa Kontrol ved Hjælp af Stikspørgsmaal. Skriv ned saa snart som muligt. Pas paa om Ordet virkelig bruges eller blot kendes i Maalet. Angiv Kon ved hvert Navneord.

Medfør en Notérblok (udleveres paa Forlangend fra Dansk Folkemindesamling, Det kgl. Bibl., Kbh.) og nedskriv Talemaader, Ordsprog, Drillerier overfor Naboer, Gaader og lign., én Ting paa hvert Blad. Skriv tydeligt udenpaa Blokken, hvilken Ordliste den hører til, og bland ikke Ting fra forskellige Steder sammen i samme Blok.

Medfør endvidere et Kvarthæfte (Kollegiehæfte) til større sammenhængende Optegnelser (Eventyr, Viser o. lign.).

Benyt de tomme Blade bag i Spørgelysten til Bøjningsmønstre, Oplysninger om Mundlag osv.

Skriv helst med Blæk (Fyldepen anbefales) eller tydelig Blækstift. Skriv kun paa én Side af Papiret i Blok og Hæfte, og lad altid enhver ny Ting begynde paa nyt Blad.

1) ð betegner en (efter ordets forsk. trykstillinger varierende) j-agtig udtale, af ð lyden - efter lang vokal - efter kort vokal $\text{ð} = \text{rignsmålet}$. efter i trykløst stavelse har målet j for rignsmålet ð . Når ordet blev foruagt forløst for mig, sagdes og også i disse stillinger ð ell. ð .

2) vokalerne tilnærmelsesvis betegnelse for en ejendommelig glidende lyd, der beg. el. ends mellem ä og ä med stærkt fremskudt tung (så vist jeg kan afgøre) og glider op mod mere lukket stilling, uden dog at ende med virkeligt j i slutn. er vist også mere midttungagtig. Egl. er første led ikke lang vokal men glidende langsomt j . Den tilsv. korte lyd i ord som *majons* = *mayne*, *rundet*, *sdöjvls*) i tryksvagere stillinger er glidende mindre ja kan helt svinde. vokalen er da ant. ä .

Det vok. $\text{r}(\text{d})$ var i den altses udtale ikke meget forsk fra alm. r . Den yngre derimod havde alm. d .

3) der er ^{intuituel} forskel mellem mere ell. mindre lyt a i disse ord. (jfr. næste side). Da jeg imidlertid med ä betegner en stærkt ågagtig a form, er denne lydere alene ikke betegnet. hale forhenes indlært for ca 50 år siden. tale - ligeså for rignsmål. "de gamle sa altid [snaga]"

B! angivelser som ikke br. "ukendt" og lign. er efter meddelelsens angivelse. for pålideligheden garanteres altså ikke.

Vokaler.

1. Langt a i alm.

hade ¹⁾	ha·ðo ¹⁾	Hare	hä·ro ²⁾
Flade	fla·ðo	fare	fä·ro
Gade	ga·ðo	klar	klä·r
Gader	ga·ð·l	Karl	kal (prop. kä·l)
Spade	sba·(p)	farlig	fä·li
flad	fla·ð	Barn	bä·n
mane	ikke br.	Part	pä·d
Hane	ha·no	Aske	asgo
Kane	ka·no	Faste	fä·sdo
Asen	a·s·n	kaste	kasdo
Fad	fä·ð	fast	fäsd
Fade	fä·ðo	(de) faste (Dele)	fäsd
Par	pä·r - pä·r, pä·r - pä·r, pä·r		

alt efter trykstilling.

2. Langt a foran l.

Hale	ha·lo ³⁾	male (paa Mølle)	ma·lo ³⁾
tale	ta·lo ³⁾	prale	pra·lo

B. t har altid i forlyd den sædvanlige klange som i kphnhaust. den t -lyd forekommer kun som forstærket udtale af d . (st.) samt i prop te (-til) og i ord som *slit* *tasjo*

3. Langt **a** foran **g, b**.

(Pas paa, hvis Ordene ikke vil følges ad!)

bage	ba·wə ¹⁾	skrabe	sgrā·wə
smage	sma·wə	tabe	ta·wə ³⁾
Kage	ka·wə	skabe sig	sga·wə sāj
tilbage	te'ba·wə(s)	et Skab	sga·w
svag	sva·w, swa·w ²⁾	(Flt.) Skabe	sga·wə
Nag	na·w	skabet (Faar)	ikke br.
Plag	plā·gə	en Klage	klā·wə
en Plage	plā·wə ⁴⁾	at klage	klā·wə
rage	rā·wə		

4. Langt **a** foran **v**.

Have	ha·wə	grave	gra·wə
Mave	ma·wə	save	sa·wə
Gave	br. ikke.	trave	tra·wə
hæder foran ell. præsent			

5. **ā** el. **a** foran **nd**.

Aande	ā·wə	Brand	bran
Haand	hā·n	Land	lan
And	ā·n ⁵⁾	Sand	san
Strand	sdrā·n	strande	sdrā·nə
bande	bā·nə	Spand	sban
bandsat	br. ikke	Tand	tan

1) a i disse ord som u. 3) frey. side.

2. Der er forskel mellem v og w i forlød efter konsonant. forskellen er i øvrigt ikke stor, da w ikke har den trægtige klange som fx. i jysk. snarere som i bomb.; men nærmest endnu mindre.

3) Jeg fik af den ældre søster ordet opgivet ta·wə, men da jeg senere i alder tale hørte hende sige ta·wə og den yngre liges. så ta·ve tør vel nok v-formen være den ældste.

4) tilbøjelighed til lysere a efter l. altså nærmest klā·wə, plā·wə.

5) de gamle sa. wən. Denne form skal efter ejend. endnu anvendes af en gammel dov kone. Den øste form nā·n vil være den.

udt. næmest ka-no os.v. Der høres tydeligt stavelsskel, foran hvilket vokalen er noget forlængt. ordet altså helt forsk fra ka-no, hvor der er fast tilslutning. Dette stavelsskel høres dog ofte ikke i sammenhængende tale i hvert fald ikke tydeligt. Men når ordet har tryk er det ret fremtrædende, ~~under~~ snart med, snart uden forlængelse. Hos unge hørte jeg p.ildt vokallængde i flere af disse ord, når de fik slagtstryk. fx han vands ka-maj. han var ikke kommen.

Flere af disse ord med kort vokal + st. kons. blev udtalt med (halv)lang konsonant. fx gan. svam-b, gal-d. Da dette i minde. tid næppe spiller nogen rolle, er det ikke betegnet. stemmetonen øverkes således som i ordet ikke vel den efterfølgende stemmeløse lyd ell. ved udlyd. Tværtimod er der ved udlyd tilbøjelighed til at stemme efter at lyden er sluttet så den efterfølges af en lyd. Københavnerne siger et dragorboer siger de er min. det er min.

b, d, g har ofte ^(nogen) stemmetone i forlyd især høres dette ved b, hvor overgangen til l og r ofte er så langsom at der fremkommer en svag lyd. "I dragor siger de. en fabberik. for en fabrik"

114

Kande	ka/no ¹⁾	en anden	jan a/nun
Mand	man	den anden	den a/nun
Pande	pa/no		

6. a foran ng.

lang	lan	vrang	vran
Gang	gan	Tang	tan i begge bet.
Pranger	prang	Stang	sdan
langt	layd	trangt (trant)	trand
vrangt	vrayd		

7. a foran mp, nk, nt.

Svamp	svam ^w b	Kant	kand
Lampe	lam ^w b	Pant	pand
blank	blang	Vanter	vand ^w
Skank	sgang	pante	pand ^w

8. a foran lt.

Salt	sald	Pjalt	pjald
Galt	gald	Alter	ald ^w
Malt	mald		

9. a foran ns.

(NB. Vil næppe følges ad!)

Frans	ikke b.	Dans	dans
-------	---------	------	------

14

Krans	Krans	Hans	ha.us
Handske	hansgo	vanskelig	vansgeli
Glans	glans		

10. a foran **rm.** 1)

varm	vå.um	Karm	kå.um
Varme	vå.ums	Arm	å.um
Tarm	tå.um	Sværm	swå.um

11. a foran **ll, ld.** 2)

falde	fa/lo	alle	a/lo
kalde	ka/lo	Stald	sdal
Galde	ga/lo	skallet	sgal/zj
Alder	a/le	aldrig	aldri

12. a foran **vn, vl, vr.** 3)

Favn	fasn	savne	Sagns
Navn	nasn	Navle	naslo
Ravn	rasn	Avl	asl
Gavn	gasn	Gavl	gösl
Havre	hasro		

1) å lyden omkr. som i bombelust
i de tilsvarende ord, måske en
smule mere ægtig.

2) a et er i disse ord vist altid
halvlangt foran stavelseskellet.

3) udtalen synes indvirket
at vakte mellem au, an,
as. Is mere vægtig lyden
er jo stærkere fremtrædende
er den mislignende artige karakter
for an vokalen i göwl..

nä näjn if nedufo.

2) det korte ä omtr. = ä
lyder altså noget uaf. rignuälets
mark.

3) foræld. fann. nu siges bladr.

4) Disse former üvrigt (rignuälopäv.
former). fra anden side har jeg
bjöän, böän.

5) første b. kunde måske
med lige så fuld vel sættes
med fuld længde. Jo mindre
tryk på ordet, jo mindre
diftong. kan lyde omtr.
som w.ä (med en svag ä.
ybig sludlyd)

1). Den lange ö. lyd er vist træl.
som. jeg har fra anden side
näjn, nøjn (< *nūjn ?)

114

13. a - o.

nogen	nöjn ¹⁾	lagde	la.
sagde	sa.	Börn	böän ⁴⁾
Björn	byöän ⁴⁾	Örn	yöän, yän

14. a i enkelte Ord.

af	a. a	Nabo	na. bo
Dagen	da. wän	(Hø)-Stak	sdag
i Dag	i' da. w	Vane	va. n
to Dage	tu da. w	Ramse	rams
fra	fra.	Mark ¹⁾	märg ²⁾
Nat	mad	(Flt.) Marker	märg ²⁾
ja	jä	Datter	dodsr ³⁾

15. Langt ä. 5)

Aa	oö	oä	öw	Haar	haar -
gaa	göw	-	-	Gaas	gaas -
Taa	töw	-	-	Baas	baas -
Naal	nöw	-	-	aad	awj -
laane	laöw	-	-	en Traad	traa -
Faar	faöw	-	-	Gaard	gaad -
i Gaar	i göw	-	-	haard	haas -

1) Betyder det 1/2 Pd.?

Maade	mao ^g	raade	rao
Baare	ikke br.	slaa	slao sla. 1)
aarle (tidlig)	ikke br.	Gaardsrum	ikke br.

16. å-Lyd foran ld.

holde	ho ^o ld ²	Sold	sål
kold	kål	solgte	såldo
koldt	kæld	Kolding	
skolde	sgåld	Folding	

17. a- eller å-Lyd efter v.

vaagen	vj ^o wn	Vogn	vøgn
Vaabenhus	ukendt	Svoger	swj ^o g ^h
Vorte	voo ^o rd ^o	vokse	vøgs ^o , vøgso
Svale	sva ^o ld	kvalte	khwæld ^o
sval	sva ^o l	svare	sva ^o ro
at svale sig	a swa ^o ld ^o sa ^o j		

18. Kort å-Lyd.

hoppe	hoo ^o bs	Od	ikke br.
stoppe	sdo ^o bs	Brod	bråd
Hoppe	hoo ^o bs	(en) Maatte	måds
otte (8)	o ^o ds	(jeg) maatte	måds
en Rolle	råds		

1) sla. formenes at være en nyere indkommen form.

2) halvelang vokal.

Middlingvokalerne er vanskelige at bestemme. Så vidt muligt undersøgs de ved tale med ikke-Dragørboer, dels er de varierende både efter angivelser og individuelt. I det hele taget var vokalerne stærkt påvirkede af konsonant, angivelser og tryktilfælde, mere i den ældre røstets tale end i den yngre.

0. er som regel lidt gliderende
mod mere lighed lyd altså
outv. 08, ell. endog ved
stærkt tryk ou fr. moue - mor.

2) outv. = hien hien

3) outv. = mieu i hvert fald
har et vis vokale til liden lidt milt-
tunge og lig klav.

ad 5 19. 20. Fra anden side ind.

tyet. kin, sin. kin.

hien, mieu. brond

o. s. v.

liger som forsh på kro = vads
hvis g = fylekro ikke kendes
angives begge = kro8. (o lidt
fremstændt.)

Den fremstædt (midtunge) arti-
kulation synes aldrig at fore-
komme hvor 0 = 0.8.

19. Langt 0 i Udlyd.

1)

to (vaske)	ukeut	Ko	ku.
to (2) Mænd	tu.	So	su.
to Aar	tu. ou	To (Uld)	ukeut.
bo	bo.8, bouz	Kro (vardskue)	kro8, kr08
Bro	bro. brou	Sko	sgu.
Klo	kl08, klou	sno	sn0.8
Kro	jo. jou	Kro (fylekro)	kr0u
adv.	jü		

20. Langt 0 i Indlyd.

1)

Fod	fo.8	Bord	bo.8 bou
Rod	ro.8	Jord	jo.8
fole	ukeut	Bor	bo.8
Os	0.8S	Hose	hosa
Sol	so.8l	Rose	ro.8sa
Stol	sdo.8l	Hoste	husda
stole	sdo.8ls	Horn	ho.8n 2)
Kone	ko.8na	Korn	ko.8n
Tone	to.8ns	Torn	to.8n

Moder	mou.8 3)	Broder	bro.8.8
god	g8u	Blod	blo.8
Foder	fou.8	Kjole	kjo.8

21. Kort **o** i Indlyd.

Orm	o:um	Bonde	bo:ns
ond	o:n	Onsdag	onsdo
Ost	osd	Olje	øljs
Koner	ko:ne 5)	Hornske	ho:nskj
Solskin	so:lsken 5)	Hoseøl 1)	hø:st

22. **o** el. **å** foran **w** eller **Lyd**, der kan blive **w**.

Hob(en)	ho:væn 1)	Bog	bo:w
klog	klø:w	broget	brø:wj
Krog	krø:w	Laage	lø:wə

Lov	løg	Ovn	o:æn
Klov	klø:æn 2)	Skovl	sgø:sl
Vogn	vø:æn, vø:æn	Rogn	rag:æn 3)

23. **o**- el. **å**-Lyd foran **ng**.

ung	ÿng 4)	Tunge	tø:ngə 4)
tung	tø:ng 4)	Lunge	lø:ngə
Pung	pø:ng		

24. **o**-, **å**- eller **o**-Lyd foran **m**.

Tromme	tromə	Lomme	lå: mə
--------	-------	-------	--------

1) Strømpebaand.

1) selve ordet hob angives stue
ikke brøgt. vika: bønngs.

2) angives kun brøgligt i best. form
sg. - medvirkende stykke af beuet af
sløgtet svim. se sættelsaand.

3) denne form angives kun at være
gløgs. nu tydes alen. rø:æn

4) jeg fik disse ord opgivet med
o aldrå. on, ton, tona. Indbyr.
des samtale brøges imidlertid gæ
med lunge vokal i disse ord.

5) o: et en ganske søg diftongen
ko:ne so:lsken

1) brugtes, men mentes at være
nysmål. vi sa. altid krøvsj.

2) Det enkelte ord kendes ikke

3) skal sikkert ha vok. i
[fo:ra] udlydende i er måske
grå falk.

4. Kæn(?) som skaldsord.

5). måske snarere halvlæng
vokal. For at sikre mig.
har jeg optegnet fra anden
tid grå. Fik her samme
vokallængde (altså nærmest
kort) men indsprøjet [ü] lyd.
at forkortelsen er den, synes
også at fremgå deraf, at d. lyden
var mere jævn end den plejede
at være efter kort vokal,
hvor man har nysprøjets d. lyd.
jf. stød = med lang vokal.
vel optaget som skaldsord fra
nysmål.

dum	dom	komme	kåmæ
skumme	sgomæ	dem	dām
from	ikke br.	tommelfinger	tåmlfeng
krum	krom ¹⁾		

25. Langt u.

Mule	mu:ls	Flue	flouæ
(u)mulig	mu:li	Stue	sdouæ
Fure	fo:ra ³⁾	Lue (Flamme)	louæ
Mur	mu:æ	Due	douæ
Grus	gro:s	Frue	frøæ
Hus	hu:s	Tue	touæ
Mus (ogs. Flt.)	mu:s	Lue (Hue)	ükenet
brun	bro:n	Hue	houæ
Dun	du:n		

26. Langt u foran g og d.

bruge	bro:æ	ud	uð
Dug	dou	en Brud ¹⁾	brud ²⁾
Uge	ouæ	Knude	knudæ ³⁾
Knud (Navn)	knud ⁴⁾	Stud	sdu:ð ⁵⁾
sluge	slouæ	Fugl	fu:l
sidbuget	si:bouzi ²⁾	Ugle	u:ls

¹⁾ Væsel? nej.

27. Kort **u**.

Rug	ro.	Trug	tro.
Gud	gu.ð	nu	nu. niu
Dugg	dug, dög	huske	hu. so ¹⁾
du (Stedord)	düu, düo, dæ, do		

alt efter lyt og stilling.

28. **u** foran **nd**.

Sund	son	Hund	hon
Stunder	sdon.ɪ	Pund	pon
sund	son	Mund	mon

29. **u—o—å** foran Tungespidssyl.

et Brud	bru.ð	brudt (bruden)	²⁾
Bud	boð	buden (budt)	bod
Skud	sgoð	skudt	sgod
Hul	hol	Muld	mæl
Hule	hu. lə	Kulle	kæls ³⁾
hul	hu. l	trunde (svulme)	ukentz
Kul	kæl	Bund	bon
Honning	hånjn		

30. **u** foran **t**.

Glut ¹⁾	ükentz	smutte	smodr
--------------------	--------	--------	-------

¹⁾ Bruges Ordet? Dreng- el. Pigebarne?

¹⁾ nu alm. husgo.

²⁾ konen påstod at man ikke havde brigt ordet byde, men altid sagt brække, knække ell. lign.

³⁾ kæls = kulleks. af. desimod etelæredes, ikke brigelegt.

1) lyden i spurv og slurk
 var den ældste meddelskes
 udtale mere åben end den
 alen. lydvort an i fx i duns.
 burre lod oute. bōra, slurk
 autr. slōrg.

2) overgangen fra vokal til
 konsonant er således at man næsten
 aldrig indtager en lang vokal
 i slutningen.

3) nu siges ju-l

4) nyt ord. fra rignemål.
 de gamle sa. gæmō

ad § 34. der synes at være
 voklen mellem en udtale
 med langt y. g, kory
 efterfulgt af j.

putte *poða* prutte *proða*

31. **u (o)** foran **r-Lyd.** 1)

Spurv	<i>sbōra</i>	Slurk	<i>slōrg</i>
Burre	<i>bōra</i>	snurre	<i>snōra</i>
kurv	koða	kōra	

32. **jo, yw** foran **r-Lyd.**

Fjord	<i>fjōr</i>	Skjorte	<i>sjoaða</i>
Hyrde	<i>ikke br.</i>	Skørt	<i>sgōrd</i>
Opskurd	<i>ukendt</i>	styrte	<i>sdynða, sdynða</i>
Smørbyrd	<i>ukendt</i>	myrde	<i>myrða</i>
i Fjor	<i>i fjōra, i fjōra</i>		

33. **jō** foran **r-Lyd.**

Hjørne	<i>jōlna</i>	Tjørn	<i>hæðr tounn</i>
kørne	<i>ukendt</i>	Dørnetræ	<i>ukendt</i>

34. **ju-y** foran **l, n.**

Hjul	<i>forals. jyjil</i>	3) Syn	<i>sy·n syjn</i>
Jul	<i>forals. jyjil</i>	3) synlig	<i>ikke br.</i>
skjule	<i>syjn·la</i>	3) Lyn	<i>lyjn</i>

35. **ju, y** ellers.

skyde	sgyjð	Gyde	ikke br.
Dyr	dye 1)	gyde	ikke br.
Tyr	tyr 1)	syde	ikke br.
Nyre	nyr	hyde	byjð
Lys	lyjs	Lyd	lyjð
kyse	kyjs		ly-hyad
Tyv	tyjð 2)	dyb	dy-f, dyjð
(Hø)-Tyve	hystyjð	Hyben	ikke br.
tyve	tyjv	syg	soj, søy 4)
Sted(fader)	sdēfār 3)	fyge	fōy 4)
Gryn	gryjn	Tøj	tōj

36. **ø, jø, (y, jy)** af ældre **ju**.

Byg	bøg	Dynge	ikke br.
tyk	tøg	Lyng	løn
syg		syng	søn

37. **jæ—é—jø—ye.**

Mel	mjæl	Mælk	mælg
malke	malg	So	syg, syg
Sne	snjæl		

- 1) måske snarere dyje, tyje
- 2) tyjð ell. tyjv (v = stemme-løst v) f lyden er ikke så stor som rigsmålets f-lyd. Det samme f-lyd findes foran diot, der i rigsmål har t fr. lofd = luft. lydes lovd altså forsk. fra rigsmålets f-lyd.

3) tyjv - tyjvæn ell. tyvæn bedst. (hvor gliden ikke er så stor, og man mere har indtryk af lang vokal).

4) i utr. i

5) Det var mig umuligt at få en fastligende udtale af flyden i disse (og analge) ord. (trolyd. av y). Den svigende lje fra di til øy. hos yngre synes øy at være det almindelige.

1) angaves lidt at hedde
væ. 12

2) nu fortælt af sjemese.
man foru sære og sigt?

3) man siger sdaked ell.
plangaværg.

4) nu kun fx. matvarer og
siger be'darovj

114

38. **jæ—ja—jå** foran **ld.**

Gæld	gæ l	Mjolden ¹⁾
sjælden	sjælm	Spjæld sbjæl

39. **jæ—i—ja** foran **ld.**

(at) gilde	gelø	Kilde kelo
------------	------	------------

40. **jæ—ja—jå** foran **r-Lyd.**

Kær	kæ. i	Kæret kæ. i
kuldskaer	kolsgaer	fjærde fjæ. 12
Jærn	jæ. n	Hjærte jæ. ds
gærne	gæ. mæ	Stjært ikke br.
Kærne (Smør-)	kæ. mæ	Kærne (Æble-) kæ. mæ
Hjærne (Tal?)	jæ. mæ	

41. **æ—a—å** foran **r-Lyd.**

værre	væ. ræ ¹⁾	være væ. 12
Særk	sæ. rg ²⁾	Stær sdæ. r, sdæ. i
Herre	hæ. ræ	fordærve næppe br.
Verden	væ. rdæ. n	fordærvet fördæ. ræ. i ⁴⁾
Kertel	kæ. 37 gæ. l	Ærter æ. rdæ. r
Gær	gæ. i	sværte svæ. rdæ. s
Gærde	ikke br. ³⁾	Kerte ikke br.

¹⁾ Stednavn.

værd	værd	Gertrud	ikke br.
Svær ¹⁾	svær	Lærred	lærzj
Tærning	tærning	Kværn	kværn

42. **jæ—ja—jå** ellers.

fjalig (udselig)	ik.	Gjav (Givning)	ik.
jævn	jævn	selv	sæl
Fjæl	fjæl	Skel	sgæl

43. **æ—a—å** ellers.

frem	fræm	vel	væl
enten	ændn	vrag	ik.
fra	fræ	vokse	vøgsø
tage	ta	drage	dræwø

44. Langt **æ**. 2).

Træ	træ	Kæbe	ke-vø
Knæ	knæ	slæbe	slæ-vø
Pære	pære	skære	sgæ-vø
være	være	stjæle	sdjæ-lø
lære	lære	Tjære	tjæ-vø
Slæde	slæde	Kæde	ke-ø, ke-ø

~~Grøn~~?, Flæske?

identificeres med navnet ge-rd
= Geert.

2). Forskellene er måske kun
så store som her angivet.
Efter r er lyden altid stærkt
senket, foran et næst
- rismåls æ. Ellers altid
mere ell. mindre eagtig.

47. (e) æ foran nd.

Lænd	læn	vende	vænd
Ende	ænd	brændte	brænd
sende	sænd	sendte	sænd
tænde	tænd	kendte	kænd
brænde	brænd	kende	kænd
hende	hænd ell. henn		

48. Enkelte Ord.

Læs	læs	tælle	tæll
læsse	læss	sælge	sæll
læse	læs, læss	hvælve	ikke b.
Skæppe	sgæbb	Ælm	alnn
Æg	æg	her	hær hær
Væg	væg	dør	dær
Skæg	sgæg	præke	prä-gå
Klæde	klæs klæ	Klæder	klær klær
Lægte	lægd		

49. (e) æ—o foran v.

nævne	näivn	Revne	räivn
Væv	væf	Næve	næv
væve	væv	Skæver	sgæv
Ræv	räf	Kævle	ukendt.

1 & 2) Lyden har til slutt
et ~~l~~ ret luttet præg
jff. § 1. i nævne
er første lyd næv, i
nævne mere tilbøjelighed
3) outr. = sge-ve

1) Tilsvarende rûndet
lyd til i foregående
& udtalte.

2) å en stærkt tilbagetrukken
vokal hvorved klanger
blir som en uellumbig
melleme rûndet & iske
rûndet. Jf. den med 3 pu-
npone lyd i kørjel (= kirkel)
sdr (= sten) med d i væng
os.v.

3) ø en meget y agtig
lyd.

skæv	sgæ.v, sge.v	Æventyr	ε.vøntya
Greve	grj.ε.v	skrevet	sgrevεj

50. ö (ø)—æ (e) foran v.

støbe	sdjovs	løj	—
løbe	løvø	Lögn	löjn
Groft	grøvd	højre	højæ
løfte	løvda	Høj	høj
købte	køvdø	Økse	øgsø
Hövl	höjvl	Vrøvl	vrajvl 3)
Stovle	sdjivls		

51. ö—æ foran m.

öm	öm	tömme	tömd.
Ström	sdröm	Dröm	dröm 3)
Söm (et)	söm	drömme	drömd 3)
sömme (noget fast)	sömd	svömme	svömd
Söm (en)	söm	Tømmer	tömd 3)
sömme (en Kjøle)	sömd	igennem	igennem
römme	römd 3)	næmme	næmd
Tömme	tömd	glemme	glæmd
gemmer	gåmd		

52. e—ø foran p, b.

yppe	ikke br.	nybær	ikke br.
------	----------	-------	----------

dryppe	drøbs	Drøbel	drøvlij ¹⁾
dyppe	døbs	Klover	klysa
Grebning (i en Stald)	ikke br.	Nybol	

53. e (æ)—ø (ö) efter v.

Svend	svæn	vifte	vevds
svøbe	svy.ova	Vindu	venva

54. Skifte rundet: urundet Fortungeselvlyd ellers.

skille	sgels	Drikkepenge	dregspæng
trille	træls, trøls	Tommelfinger	tåmølfeng
Tinding	tenij	Roskilde	røskels ²⁾
Frø(et)	frø	Tin	ten
hellig	hæli	Skinner	sgens
trediv	træjv, träd	rense	røns ³⁾
elleve	ælv	Prins	prøns ³⁾
Senop	sænøp	ligge	legø
Stjerne	sdjæ. n	skære	sgæ. n
Stjern (Pande)	sdjæ. n	ryste	røsd
Kirsebær	kesebær	Rist	resd
Søn	søn	Brist	b(ø)resd
Stykke	sdøgø	miste	mesd
trisse	træss	Nisse	næss, ne/sø

1) fra anden side har jeg formen drøval.

2) men rø/sgølskanden
= Roskildekanten

3) hvorvidt den med 2 gængsme vokale virkelig er lig med 2 (trykløst) hvad dannelse angår, kan jeg ikke sige da jeg kun har lyden efter øret, og den naturligvis som fuld vocal gør et helt andet indtryk (nærmest som en lyd m.l. e og ø).

Samme gælder selvfølgelig også for den med 3 be-
tegnede lyd i trykstærk-
væls (foran r. lyden).

1) i dagl. tale blot kortformer
læss. Erstatte nu med
lisbæd, liss.

2) Nyt læneord fra rjssmålet
i fortiden sa. vi: løjns.

3) Disse former er nu for-
trængt af former med
aj (Muges og måske af
enkelte gamle).

4) Vi sa. mæsd grijs.

5) brjtes kun ved rædag.

114
ned *njæn* Lisbet *læjsbæd* 1)
anderledes *anslæns* træde *træa, træa*
markleds ell. markelos (strandleads) *ukendt*
Døtre *dødræ*

55. y: i foran v.

drive *drijvæ* krybe *kry.væ*
klyve (klatre) *ikke br.* lyve *ly.væ* 2)
alligevel *a'læjvæl* dyb *dyjff*
Kniv *knijff* Liv *Lijff*

56. y: i efter v.

Svin *svijn*

57. Langt e.

se	<i>sj.æ</i>	<i>sj.æ. sj.æ</i>	bleg	<i>blæj</i>	3).
le	<i>lj.æ</i>	1)	Leg	<i>læj</i>	
Ske	<i>sgj.æ</i>	-	Steg	<i>sdæj</i>	
led	<i>lj.æ</i>	-	pege	<i>pæjæ, pæjæ</i>	
Ed	<i>i.æ</i>	5)	Ben	<i>bjen</i>	
fed	<i>fj.æ</i>	-	Ten	<i>tjen</i>	
Ged	<i>geð</i>		hel	<i>hj.æ</i>	
hede ¹⁾	<i>hj.æ</i>		Ler	<i>lj.æ</i>	
Hede ²⁾	<i>ikke br.</i>		bred	<i>brj.æ</i>	

1) varme, brygge? 2) ode Jord.

vred (Tillægso.)	vrij	Reb	ref 1)
Sved	svijet	Gren	grjen
Hvede	vijet	ren	rijen
Skemad	sgjemat	Benstump	bjensdomb
Geder	geder	Lergrav	ljagrav
tre	trij	Sne	snij

58. Langt o. 2)

gø	gyo gyø	Rør	ry ^(o)
dø	dyo	Øre	y ^(o)
Hø	hyo	høre	hy ^(o)
Køer	ky ^(o)	øse	y ^(o) sa
køre	ky ^(o)	løse	ly ^(o) sa
købe	køva	Brød	brv ^(o)

59. o—å foran r.

tør	tör ell. tör	för	fo ^(r)
törre	to ^(r)	göre	göra
Dör	do ^(r)		
mörk	mörg, mörq	Smör	smör
sörge	söra	större	sdöra
smöre	smöra	törstig	tösd
nöre (nede)		Börste	böds

1) ligeså udtales rev (i havet).
best. revj.

2) foran vokaliske r synes
kun af g til ai forekomme
en "o" ell. "ø" og tyk lyd.

1) men i best afte
hå/jm

2) som foregående

3) også udtalen sdræj
optegnet. Formen med
kort vokal skyldes vel
verbet, der hedder sdræjs.
if. i smæj = i smøj
til vb. smøj.

4) udtalen er her i høj
grad varierende, ganske
som ved tilsvarende
rindende tvelyd (af y)
synes at kunne svinge
lige fra bæj (vistræk og
overdreven) til bæj

114
Lordag lørð ðrn y. un
Björn bjørn

60. ø foran l.

Øl	øl	følge	følð
Møl	møl	dølge	ikke br.
brøle	bröð		

61. öj-yw.

Høj	höj 1)	Øje	öja 2)
nöjes	nöjss, nöjs	Økse	ögss

62. ø foran st.

Øst	øsd	høste	høsdð
Høst	høsd	(Flæske-) Bøste	ikke br.
første	försdð		

63. ø i enkelte Ord.

Løb	løv	Strøg	sdræi 3)
løbsk	løvsg	Møg	mæi, mõi

64. Langt l. 4)

Bi	bæi	Sti	sdei
fri	fræi	Stige	sdeja

Kvie ^wkræjs sigt sejs, sej

Pine pi-ne, pijn Tid ti-d, tijd

Svin svi-n, svijn svie svæjs

tidlig ti-li ride, rider ræjs, ræjs

Krig kræj lide læjs

(at) vide vedr videre i forb som.

ikke noget videre, også videre vidr
som kom til vid: munnely væjs

65. i: e.

lidt (ikke meget) led midt med

finde fens binde bens

Ild el Sild sel

spilde stels (= spille)

66. Langt y.

Ly hælser læs Dyne dyjnæ

By bøj nylig ny-li

Bly bløj krybe kry-væ, yj

Syl syjl fryse fry-sæ yj

Dynd døn Skygge sgægs

ej. ej vekslen alt efter
som stavelsesket læses
eller ej.

altså kvæjs ell. kvæjs

øj varierer fra øj til
øj. yj

1) måske snarere hols

114

67. Kort **y: ø.**

Hyld	hølstä "	fylde	føls
Synd	søn	Tønde	tønø
Søndag	sönda	Krybbe	kröbø
løbsk	løvsg		

68. **kj** i Forlyd.

Kær	kæ·u	Kæde	ke·dø
Kæbe	ke·vø	Kilde	kelø
Kærv	kæ·u	købe	kørvø
Kæp	kæb	køre	ky·ø
Kød	kyd	Køer	ky·ø

69. **gj** i Forlyd.

Gæld	gæl	give	ge
Ged	get	gøre	gørø
Gæst	gæsd	gennem	gænm
Gæs	gæs	Gærde	ikke br.

70. **skj** i Forlyd.

Skjorte	sjø·ødø	skyde	sgy·dø
skære	sgæ·ø	Skib	sgijf
Ske	sgj·ø	Skæg	sgæg
Sølkund	sjø·l·hon		

Vrinsker¹⁾ vræng vrang vran
vræle vræls

78. v efter Medlyd.

hvid	við, vjð	tvær	tvæa
hvas	vas	Dværg	dvæa
hvem	væm	svare	sva st æ
Kvist	kvesd	Svin	svijn
Kværn	kvæn	Hornkam	hornkam
tvinde	tvenæ	Korngulv	koængol

79. hj.

hjælpe	jælps	hjaske	jassæ
hjem	jæm ¹⁾	Hjul	jul

80. p, t, k—b, d, g i Efterlyd.

hente	hændæ	Kant	kand
tænke	tængæ	Hjælp	jælb
Stumper	sdombæ	Æg	æg
Bødker	bøgæ	Næb	næb
Pote	po.dæ	Plag	plæ.gæ
Brodd	bræd		

¹⁾ Hingst.

1) v lyden efter medlyd
imidlertid w. agtig.
alme v med stærkt indtrykke
underløbe. I hvert fald er
det ganske tilfældigt om den
forekommer v ell. w.
en virkelig w. lyd som i
jysk synes ikke at forekomme
i disse to danske stilling.

2) lang vokal jæm??
jeg har på andet sted opteg-
net formen jæmæ, men
måske er denne form kun
forlængelse foran stavelse
skel.

1) Disse former er vist tirol-
somme. Meddelelsinden angav
at de gamle havde sagt
således nøj, nøjls
nøjim. Fra anden side fik
jeg imidlertid nøjls, nøjim
(1 lyden svag, så lyden godt
kunde opfattes som et halvt
langt $\dot{x} + e$) - Trine Theis
angav da også de gl. former
som nøjls osv.
nui bygs nøjls osv.

81. **g** i Efterlyd.

Nogle en	nøj ¹ fl.	Bæger	bæjə
Nogle et	nøj ¹ lə ik ²	Kvæg	kvæj
Leg	læj	Egetræ	ε-jətrə
Steg	sdæj	rig	rɛi
Høg	høj	lige	leij
Bog	bøj	stryge	sdrøjə
Væg	væg	Flag	flāw, ik.
Æg	æg	Hug	hōu. sidste på h
Skæg	sgæg	Dug	dou

82. **d** i Efterlyd.

bade	ba.ðə	hade	ha.ðə
Lade	la.ðə	Skade ¹⁾	sga.ðə
vade	hesder va.ðə	Skade ²⁾	
Skade ³⁾	sga.ðə	flad	fla.ð
Sadel	sa.lə	Blod	blo.ð
glad	gla.ð		

83. **g** foran Medlyd.

Ager	a.wɛ	drukne	dragne
Skagle	sgaɣlɔ	spraglet	sbrawliɣ
sagle (savle)	saɣlɔ	vaagne	vōwnɔ, vōwnə

¹⁾ Fugl. ²⁾ Fisk. ³⁾ Tab.

ed § 85 f lyden *voag*; *v*. er
vist den alm. *istale*. Ved
udspørgning fik jeg f ved
næsten alle, som en for-
høret *istale*. Den veksler
som findes her er derfor
ganske vilkårlig.

1) ordet *toft* *ukeend*.

2) kønnet angives neutr. ?
meddelelinden mente at det
"var ligesom det kan træffe sig"
om man sa en ell. et
om siges alm. en *vædt*(2).

3) *istale* er vist rent litterært
ord. Man spjæser jo ikke
bødene. g gæssene går vist
gæt alene løse.

85. **f** foran Medlyd.

Aften	<i>afdm</i>	løfte	<i>løvds</i>
Skaft	<i>sgafd</i>	Groft	<i>grøvd</i>
Kæft	<i>kæfd</i>	vifte	<i>vefda</i>
Løft	<i>lofd</i>	gifte	<i>gevds</i>
Tofte	<i>tofd</i>	skifte	<i>sgevds</i>
Hofte	<i>hofda</i>	efter	<i>hedr</i>

86. **dr** efter Selvlyd.

Blære	<i>blæ:dr</i>	Læder	<i>læ:dr</i>
Vædder	<i>væ:dr</i> 2)	bedre	<i>bæ:dr</i>
Vejr	<i>væ:dr</i>	Tøjr	<i>tøj:dr</i> 3)

87. **j** bevaret eller bortfaldet.

pløje	<i>pløj:dr</i>	Høj	<i>høj</i>
Pløjning	<i>pløjning</i>	bøje	<i>bøj:dr</i>
Vej	<i>vøj</i>	Bøjle	<i>bøjle</i>
Hegn	<i>højn</i>	drøj	<i>drøj</i>
Fregner	<i>frøjn</i>	Regning	<i>røjning</i>
Tegn	<i>tøjn</i>	Regn	<i>røjn</i>

88. **nd**-Lyden.

Mand	<i>man</i>	tynd	<i>tynd</i>
------	------------	------	-------------

114

Mark	märq, märq	skarpe	sgärbo
Marker	märgr	mørk	mörg, mörg
spærke	sbärqo	mørke	mörgo

98. Selvlydslængde foran f.

Kaffe	ka/fə	Stefan	sdæfən
skaffe	sga/fə	straffet	sdræffej
træffe	træfə	truffet	tro/fzj

99. Selvlydslængde foran s-Forbindelser.

Træske	træsgo	Jesper	jæsba
Aske	asgo	Haspe	hasbo
Taske	tasgo	Høst	høsd
Fisker	fesgr	Hosten	høsdən
rask	rasg	høste	høsdə
Torsk (Ent.)	tæsgr	hastig	hasdi
Torsk (Flt.)	tæsgr	Gnist	gnijsd, gni-sd
Søster	søsda		

100. Selvlydslængde foran m.

en Lem	læm	fk	dæmme	dæmo
et Lem	læm	ik	kæmme	kæmo
Kam	kam		væmmelig	væmsli
Lam	lam		klemme	klæmo

Jeg har kun angivet skel
med delvis forlængelse, hvor
den ved meddelelsen var
tydelig fremtrædende. Selvfø-
lgelig må den kunne forekom-
me lige så godt ved de andre
ord.

1) Skal vel være pjeent?

114

samme	samø	Klemens	klæmøms
Slim	slijø	Rim	ri-m, rijø

101. Selvlydslængde foran n.

grön	grön	Mön (Tagryg)	icke br.
Lön	lön	Höne	höno
Bönne	bönø	pæne	pæno "

102. Selvlydslængde foran s—.

Næse	ne.sø	Pose	po.sø
blæse	ble.sø	Hoser	hosø
læse	le.sø	Mus	mu.s
Pris	prijs	Krus	krø.s
Gris	grijs	Huset	husø
spise	sbijss	Haserne	ha.søno
fryse	fryjsø	rasende	ra.sønoB)
nyse	nyjsø	løs	løø.s
Lys	lyjs	Daase	da.øso
Mose	ma.sø	Laas	la.ø.s

103. Selvlydslængde (Udlyd).

i	ij	By	bøj , böy böy
---	----	----	-----------------------------

114

Bi	bei	ny	noij
I	i	sy	say
ti (10)	tei	Sky	sgoy
de	dij	vi	vij
du	diiu	nu	niiu nu
Læ	læ	Fæ	fæ

104. Stød.

Findes Stød? i modsat Fald besvares de følgende Spørgsmaal m. Hensyn til En- eller Tostavelsestonehold. Sml. Ordpar som:

holder	kalder
forholder sig	tilkalder
begynder	Begyndelse

105. Stød paa Medlydsforbindelser (Udlyd).

Kant	Hjælp
Hals	Salt
Folk	Mark
Hank	Stork
hang	sdörg
tænk!	løft!
vent!	flöjt!
	flöjd

1) vist ogsa ej, ej
 Hvad disse distinkter angår,
 er jeg usikker. I den alm.
 tale undgik de dem. Havde
 kun en glidning i > jå,
 y > yy. Følgen var at
 når jeg skulde ha ordet op-
 givet i den virkelige dialekt-
 form blev lyden overdrevet.
 Deraf den vaklen i mine
 gengivelser. (Desuden har jeg
 personlig svært ved at opfatte
 forskellighederne på ølydens
 udover ø - ö. og helt i-
 dentiske med røgs målets
 ø-lyde syntes ingen av ølyden
 i drøgt målet at være i de to
 med selerindes münd.

ad. § 104.

Hverken stød eller for-
 skellig ordaccent forefindes.

Køn følger næsten fuldt-
 stændigt rignsmalet. Kun so
 køn forefindes. Ikke engang
 ved pøen. han og hæn gør
 man forskel. Disse anvendes
 vel ved dyr, men iiden
 heensyn til grammat. køn.
 (og tilsyneladende også i den heensyn
 til nat. køn? Jeg har der blev
 sagt han og en hane.)

den ubest. artikels fore-
 kom i flere former, tilsynela-
 dende ganske tilfældigt
 rn, en, en.
 da en hedder jæn er rn
 kun en saag form heraf.

Gerninger	vildsomme
sörgeligt	
den samme	til Side
for lille	til Stede
hinanden	paa Fode
for meget	

109. Navneordenes Køn.

Karlen	ka.læn	Tøsen	ty.øsæn
Gaarden	gø.wæn	Pigen	pæ.jæn
Isen	ijsæn	Gaasen	gø.wæn
Sneen	sn.jæn	Musen	
Ploven		Barnet	bæ.sæn
Harven		Huset	hu.sæj
Spaden	sba.n	Bordet	bo.sæj
Skovlen		Gærdet	
Vejen		Husene	hu.sæn
Gaden		Gaardene	gø.sæn
en Karl	en ka.l	en Tøs	en ty.øs
en Gaard		en Gaas	
en Særk		en Skjorte	
en Vej		et Barn	ed bæ.sæn

114
en Gade

et Bord

to Karle *tu. ka. lo*

to Huse *tu. hu. so*

to Piger *tu. pi. je*

to Børn

tre Veje

tre Faar

tre Gader

tre Lam

110. Køn og Tal.

Fløde *fly. ø. ør*

Ost

Vælling *væ. lin*

Kalk

Suppe *so. so. ø*

Mælk

Grød *gr. ø. ø*

Mad

Tjære

Sne

Hoste

Jord

Byg

Rug

Hvede

Havre

Vinter

Sommer

Foraar (Vaar?) *mei*

Efteraar

Kop *ka. ø. ø*

Kys

ka. ø. ø

Talerken *ed. ta. l. ø. ø. ø*

Lagen

la. ø. ø. ø

Ingen forskel på talordet.

Følg alle symbolet
indtægen Talerken, der
er new kün.

1) Følger rigsmålet

2) Følger rigsmålet.

3) Følger rigsmålet.
 Omskrivninger med præp. algn.
~~svendes~~ foretrakkes.

Bakke	Blod
Gang	Laas
Alder	Is

1) 111. Ungers Kön.

Lam	Kylling
Kalv	Gæsling
Føl	Killing
Gris	Unge

2) 112. Talbøjning.

Hatte	Heste
Stokke	Marker
Kæppe	Særke
Drenge	Bænke
Buske	Stænger
Spande	Sild

3) 113. Ejeform.

Mandens Hat
Den gamle Mands Hat
den Hat er den gamle Mands

14
min Farbror Søren

min Morbror Tomases

114. Tillægsords Kön.

En gammel Mand *en gammel mand*

et gammelt Hus *et gammelt hus* ¹⁾

en gammel Kone *en gammel kone*

Manden er gammel

Konen er gammel

Huset er gammelt

Manden er syg *manden er syg*

Konen er syg

en stor Gaard *en stor gaard*

et stort Stykke *et stort stykke*

Gaarden er stor

Stykket er ikke saa stort

Brødet er godt

Brødet er tørt *brødet er tørt*

115. Gradbøjning.

gammel — ældre — ældst *ældre - ældst*

tung — tungere — tungest *tungere - tungest*

lav — lavere — lavest

lav - lavere - lavest

¹⁾ Foran adj. kan den
ubest. art. neutr. svækkes
i helt trykløs stilling til
et ej. (jf. bomb. et i ~~den~~
denne stilling)

1) meget variabelt i trykløs stilling. trykstærkt kan udtalen nærmest svare til *dou*

2) i trykløs stilling læres ofte som en ganske svag glidning. ift. at meget som tryksvagt adv. hedder. medt algn.

3) indlydende & synes at være ret konstant i disse sætninger. Men dette efter Hænt kons. følgende & i ind. lyd er meget alen.

5) jeg fik fra ikke dialekttalende opgivet at formes som mind *majond* = mit, meget. skulde forekomme. men dette benægtes på det bestemteste af koner. beror vel blot på fejllæring ved at vokaler har været udtalt nasaliseret.

4) ift. sætning.

jeg	jaj. jɛ	du	diu, dɔ, do
mig	maj, mi, mi	dig	daj, di
vi	vaj. vi	i	ij
os	vås	eder	jær

den	dæn	det	
de	dɛj, di	denne ¹⁾	dæns
dem	dām, dām	dette	dæds
deres	dörz	disse	dess

min Gaard	mijn gowa
min Mark	mijn mærg
mit Hus	med hus
Gaarden er min	gowan & mijn(2) 3)
Marken er min	mærgen & mijn(2) 3)
Huset er mit	husz & med 5)

ingen	lym
mange	mayo
saadan	sodn
hvordan	vådri vaddon
ikke	inds, ønds 4)

¹⁾ Findes Ordet?

ja. briges synes at være helt stændig til brigen i bome. noget mere indokranket end i rigsmål.

117. Stærke Udsagnsord (Hovedformerne).

ride	rider	red	reden
<i>rejd</i>	<i>rejd</i>	<i>rej</i>	<i>re-ej</i>
vride	vrider	vred	vreden
<i>vrrej</i>	<i>vrrej</i>	<i>vrrej</i>	<i>vrre-ej</i>
bide	bider	bed	bidt
<i>bijds</i>	<i>bijds</i>	<i>be</i> 1)	<i>bid</i>
smide	smider	smed	smidt
<i>smijds</i>	<i>smijds</i>	<i>sme</i>	<i>smid</i>
blive	bliver	blev	bleven
<i>bejd</i>	<i>bler</i>	<i>ble</i>	2)
drive	driver	drev	dreven
<i>drijve</i>	<i>drijve</i>	<i>drev</i>	<i>drevej</i>
skrige	skriger	skreg	skregen
slibe	sliber	sleb	sleben
byde	byder	bød	buden
<i>byjds</i>		<i>by.gd</i>	<i>bod</i>
skyde	skyder	skød	skudt
<i>sgyjd</i>		<i>sgy.gd</i>	<i>sgod</i>
flyde	flyder	flød	flydt
<i>flyjds</i>		<i>fly.gd</i>	<i>flyd</i>
bryde	bryder	brød	brudt
snyde	snyder	snød	snydt
lyve	lyver	løj	löjet

1) Synes ikke at ha lang vokal

2) Det var mig umuligt at få ordet bejd i de forsk. tider. Desuden sammenblandedes det med vb. bide. der i inf udtales ligeså. en satn. ve ds bejd. kan jo opfattes på byge måde.

vekslen mel. *ſ* og *j*
 uden bet. når ordet
 udtales tydeligt og skarpt
 får det en *ſ* *ſ* lyd.
 ellers *j*.

flyve	flyver	fløj	flöjet
<i>fløje</i>	<i>fløje</i>	<i>fløj</i>	<i>fløj</i>
stryge	stryger	strøg	strøget
<i>sdrøje</i>		<i>sdrøj</i>	<i>sdrøj</i>
krybe	kryber	krøb	krøbet
<i>kryje</i>		<i>kryov</i>	<i>krøvzj</i>
fryse	fryser	fros	frusset
<i>fryje</i>	<i>fryje</i>	<i>fryos</i>	<i>frysø</i>
binde	binder	bandt	bunden
<i>bene</i>		<i>band</i>	<i>bonzø</i>
finde	finder	fandt	funden
<i>fene</i>		<i>fand</i>	<i>fonzø</i>
spinde	spinder	spandt	spunden
<i>sene</i>		<i>sband</i>	<i>sbonzø</i>
vinde	vinder	vandt	vundet (sno)
<i>vene</i>		<i>vand</i>	<i>vonzø</i>
			(sejre, erhverve)

hay, hæys ganske iflang
 hans. og intr. *jf* sebl.
 2) vist om hvorvidt lang ell. kort
 blev ind m. halvolang.

springe	springer	sprang	sprungen
<i>sbræje</i>		<i>sbrang</i>	<i>sbrænzø</i>
klinge	klinger	klang	klinget
<i>kleye</i>		<i>klang</i>	<i>kleyzø</i>
hænge	hænger	hang	hængt
<i>hæne</i>		<i>hang</i>	<i>hænzø</i>
trække	trækker	trak	trukket
<i>træge</i>		<i>trag</i>	<i>trægezø</i>
stjæle	stjæler	stjal	stjaalet
<i>sdjele</i>		<i>sdjal</i>	<i>sdjæbzø</i>

1) således opgiivet. men det
forekommer mig at jeg har
funnet dræd i Salens lps.
ordet er i det hele ikke alen.

114

drage	drager	1) drog	dragen
dra-wa	dra-wa	drog	dra-wj
vade	vader	vadede	vadet

heder va-sa

jage	jager	jog	jaget
ja-wa		ja-wj	ja-wj
gnave	gnaver	gnavede	gnavet
gna-wa		gna-wj	gna-wj
væve	væver	vævede	vævet
ve-sa		ve-fa	ve-fa
staa	staar	stod	staaet
sdow	sdow	sdos	sdow
flaa	flaar	flaaede	flaaet
fla-wa		fla-wj	fla-wj
gaa	gaar	gik	gaaet
go-wa		geg	go-wj
faa	faar	fik	faaet
fo-wa		feg	fo-wj
holde	holder	holdt	holdt
hwa		hald, halds	hald
falde	falder	faldt	falden
fa-ls		fald	fa-ls
hugge	hugger	hug	hugget
higgo		higgo	higgo
sove	sover	sov	sovet
so-sa		so-sa	so-sa
komme	kommer	kom	kommen
kamr		kam	kam

114

løbe	løber	løb	løben
løvs	løvs	løv	løvs

118. Svage Udsagnsord (Hovedform.).

tænke	tænker	tænkte	tænkt
tængs		tænds	tænd
hænge	hænger	hængte	hængt
hængs		hænds	hænd
trænge	trænger	trængte	trængt
trængs		trænds	trænd
ringe	ringer	ringede	ringet
rengs		rengs	rengt
mene	mener	mente	ment
mjens	mjens	mjends	mjend
tjene	tjener	tjente	tjent
tjens		tjends	tjend
tænde	tænder	tændte	tændt
tænds		tænds	tænd
rende	render	rendte	rendt
rænds		rænds	rænd
vende	vender	vendte	vendt
vænds			
kende	kender	kendte	kendt
kænds		kænds	kænd
læse	læser	læste	læst
læs		læs	læs
blæse	blæser	blæste	blæst
blæs		blæs	blæs

når a-lyden i disse ord følges
synes den at få en mere skarp
artikulation. Jeg har skrevet
som ordene blev foresagt. Selv.
følgelig kunde der ligeså godt
skrives væ/s.

sælge	sælger	solgte	solgt
sæfles		såldes	såld
vælge	vælger	valgte	valgt ¹⁾
væfles		valdes	vald
tælle	tæller	talte	talt
tæles		taltes	tald
fortælle	fortæller	fortalte	fortalt
fortæles		fortaldes	fortald
række	rækker	rakte	rakt
ræges		rægdes	rægt
vække	vækker	vakte	vakt
	ikke	br. hedder	vøsno
tække	tækker	takte	takt
tæges		tægdes	tægt
kvæle	kvæler	kvalte	kvalt (Betyder?)
kvæles		kvældes	kvæld
følge	følger	fulgte	fulgt
følges		føldes	føld
smøre	smører	smurte	smurt
smøres	smør	smordes	smord
hoppe	hopper	hoppede	hoppet
hobes		hobdes	hobd
huske	husker	huskede	husket
huskes		husdes	husd
male	maler	malede	malet (med Farve)
males		maltes	malst
—	—	—	— (paa Molle)

når første led med r [fortæles]
 sjældnere. ragdes, ragd.
 både trans. og intrans.

også kv.

¹⁾ Bruges Ordet. ogsaa udenfor Politik?

ja.

bygge	bygger	byggede	bygget
bøge		bøgede	bøget
brygge	brygger	bryggede	brygget
brøge		brøgede	brøget
tygge	tygger	tyggede	tygget
tøge		tøgede	tøget
tigge	tigger	tiggede	tigget
tege		tegede	teget
vaske	vasker	vaskede	vasket ¹⁾
vasge		vasgede	vasget
love	lover	lovede	lovet
løve		løvede	løvet
prøve	prøver	prøvede	prøvet
prøve		prøvede	prøvet
save	saver	savede	savet
sa.ve		sa.vede	sa.vet
pleje	plejer	plejede	plejet
plaje		plajede	plajet
dreje	drejer	drejede	drejet
draje		drajede	drajet
bøje	bøjer	bøjede	bøjet
bøje		bøjede	bøjet
pløje	pløjer	pløjede	pløjet
pløje		pløjede	pløjet
ringe	ringer	ringede	ringet
rege		regede	reget
rykke	rykker	rykkede	rykket
røge		røgede	røget

¹⁾ Sagde de gamle ikke to?

to erklæredes ukendt.

1) kün : forb. pläjs van

2) mäcke snaren rege

trykke	trykker	trykkede	trykket
trøge		trøgedes	trøget
lukke	lukker	lukkede	lukket
læge		lægedes	læget
svare	svarer	svarede	svaret
svarede		svarede	svaret
tro	tror	troede	troet
tror	tror	trødes	trød
gro	gror	groede	groet
gro	gror	grodes	grød
sne	sner	sneede	sneet
snij	snij	sneedes	sneet
strø	strør	strøede	strøet

naa	naar	naaede	naaet
naw		nawdes	næd

119. Lideart. 2).

Han længtes,

De fulgtes ad.

De har skiltes ad.

Det lykkedes ikke.

De har længtes meget. di har længtes

De skændtes tit

Hesten bider.

1) oplysnelse usikker.

2) Det var mig umuligt at få sikre oplysninger om disse former. Det synes som om d vinder på både i præst. og part.

125. Langt æ foran ng.

Penge	pæ·ngə	Dreng	dræ·ng
Seng	sæ·ng	Drenge	
Senge	sæ·ngə		
længe	læ·ngə		

126. d i Indlyd (Tillæg til § 82).

sidder	se·ða	skyder	sgy·ða
hedder	h·ða	flyder	
ledig	le·ði	lider	le·ða
Geder	ge·ða	hader	ha·ða
uden	u·ð·n	skydes	
æder		Middag	me·ða
trediv		Fadder	fa·ða

127. Trykket i Afledninger.

ustyrlig	u'sdy·li	uren	u'rj·en
umulig	u'mu·li	Uvejr	'u·væ·u
uartlig	u'är·di	Utøj	'u·tøj
urimelig	u'ri·mli	Uføre	'u·fø·u

Griseri	'grijs·ri	Slagteri	'slag·ri
---------	-----------	----------	----------

128. Tillægsordenes Kønsbøjning (sml. § 6, 16 og 121).

	Hankön	Hunkön	Intetkön.
lumsk	loms·g		?

trykket synes lige stærkt på
første og sidste.

	Hankön	Hunkön	Intetkön.
mørk	mörq		mörd
tysk	tyjsq	—	
dansk		dansq	
stor	sdow		sdowd
sort	si-rd		
syg	soj		sygd
flad	fla-d		flaad
farlig	fäpeli		- d.
blank	blang		blangd
klog	klis-w		- d
ung	sy		- d
brun	brun	-	brond
lys	lyjs	- d	
tyk			
jævn			
træt			
fed	fj-æd	-	fed
løs			
sand			
grov	gräs		gräfd
dyr			
vaagen	vö-wm		- d
nøgen	møjzn		møjznd
dyb	dyjt	-	dyfd

mere lækhet i fk end i ik
sidele oute. : mörd.